

bara de *Pruneres* muntanya emboscada de l'Alta Garrotxa entre Oix i Tortellà, *Prüedo* bordes i collada molt alta i solitària entre Arties i Colomers (a prop de 2000 alt.), i d'altres. La Font i Cova de *Napru* en els Ports de Morella (Coratxà, IGC 45' × 42') sembla = fr. *nerprun* 'aranyó' NIGRUM PRUNUM, dissimilat per *Nerprú (*prunitja* 'arç' a l'Alguer deu ser sardisme o italianisme).

DERIV.: *Pruner* o *prunera*, veg. supra. *Prunerada*. *Pruneral*. *Prunerar*. *Prunada*. *Prunat*. +*Pru* ribag.: «los aranyons són una 'spècie de pruns», Sopeira (1957); Benasc *peruns* «ciruelas»: «ta brenà mincharé *peruns*» (Ferraz, 85). *Prunell* 'espècie d'aranyó' [segle xv, *AlcM*], «no 's fassi monja --- / no beurà vi de sarment - sinó d'un *prunell* molt aspre», MilàF (*Romancerillo*, 202.23, reco. al Penedès). *Prunella*. *Pruneller*. *Prunellico* (cf. *cascavellito*, *-llico*), *-lliquer*. *Prunelló*. *Prunina*.

Prunyó, veg. supra en el Boccaccio; «cierta especie de ciruela negra y casi redonda, muy sabrosa», CRos, 1764; «pruna a l'Ebre, cascavellito, Sta. Eulàlia de Riuprimer» DAG.; *AlcM* afirma que és l'aranyó, cosa fundada en algun altre llenguatge romànic, que no sé si té bon fonament; per més que se citi una dita «any de *prunyon* / pocs caveyons», proverbial mallorquina per 'anyada dolenta' (amb equivalència «año de *endrin* / pocs hacinas», DFgra., 599a).

Potser, doncs, a Mall. Però en tot cas és radicalment fals en català a tot el Continent: he vist i menjat molts prunyons en el Pallars, Ribagorça i Aran, i no tenen res a veure amb l'aranyó, fruitet molt petit i aspre d'una mata silvestre i punxent: el prunyó és tres vegades més gran, dolçíssim i fet per un arbret, que pot néixer per les riberes o ser plantat, però domèstic i sense punxes. En el P. Val. es cultiva molt: J. G. M. a Carlet *prunyon* i *prunyoner* varietat de prunes (1935), i per a Ribera-Albaida *prunyon* «unes prunes redones i petites, sovint de color rogenc», també conegudes per l'aragonèsisme *cascavellito* (c. 1950), «varietat de prunes molt petites, redones, de pell rogenca que quan maduren s'amoraten un poc», Enr. Valor (Castalla) i J. G. M., c. 1955. En tot cas el mot no té res a veure amb *prunyó* variant de PENELLÓ (PERNIONE); i pot venir simplement d'un *PRUNIONE derivat de PRUNUM.

En els Pirineus l'he recollit a molts llocs des de l'Alta Cerdanya cap a Ponent, sigui la fruita, sigui l'arbret: *pruyóns* Dorres, *prunyonés* Angostrina (1959). *pruyóns* a la Vall d'Assua i altres parts al llarg de la N. Pallaresa: molt més dolç que una pruna i més petit, però força més gran que els aspres aranyons, es fan molts prunyons per la ribera amunt al llarg del riu (1959 etc.). La forma alterada amb i s'usa des de l'Alta Segarra cap al Norddest: «alguns, ajaçats a l'ombra dels *prunyoners*, com apurant la mitgdiada, atacnaven al Zidro, tot estrafent-li la planeta», Pons Mass. (*Trascant p. l. S.*, 52). *Proyonés* en el Segre Mitjà (1957) i a la Conca de Tremp (Krüger, *Hochpyr*. A, 1, 3); *pruyóns* a l'Alt Flamicell (*Clot dels Prunyons* a Guiró, 1959); *proyonés* a la Vall de Boí (Krüger,

p. 22) i jo mateix he anat a collir *pruyóns* pels davallants de Taüll (1960); a Benasc *pruyóns* 'fruita molt mengívola d'un arbre silvestre' (1965), «ciruelo silvestre»: «le fa mal la tripa per minchà-se un pllat plleno de *prunyons*», Ferraz (89).

Alt Aragó: en els prats muntanyencs de Bielsa he menjat i collit *pruyóns* ben iguals als de la Vall d'Assua, per més que és veritat que l'arbret allí s'assembla bastant a la forma d'un arç negre; *pruión* «cascavellito» i *pruiónero* a Plan i Gistaín (BDC xxiv, 178), en plural *pruyónés* a San Juan de Gistau (1965). En fi a la Vall d'Aran *pruyón* i l'arbre *pruyó* (1924 ---) allí amb una forma fonètica normalíssima, puix que tota ü s'hi dissimila forçosament en i quan segueix una ú (*EntreDL* II, 16), però en el gascò de la Vall d'Aura resta la ü: *prunhyère* «noyau de prune» (Bazus-Neste, *Bouts dera Mou*. IX, 159). Sobre els noms gascons i occitans, V. el treball de Cronenberger, *Die Bezeichnung des Schlehdorns im Gallorum*. 1937, rectificat per Rohlf, *ASNSL* CLXXII, 134-5.

En alguns punts hi ha formes un poc més alterades. El nom del poble de *La Prenyanosa* a Segarra (no lluny de Cervera), ve de *Prunyonosa* per una doble dissimilació, com es constata per les formes documentals, i justament allí mateix dóna *AlcM* «*prenyaró*: aranyó» a Tàrrega, on hi pot haver la mateixa dissimilació vocàlica més una de la nasal en -r-, més o menys fomentada per la contaminació d'ARANYÓ; d'alguna banda de la Baixa Segarra m'anomenen *borrinyol* «pruna molt petita bastant silvestre» (1972); també inicial sonora (potser per influència del tipus pre-romà BULLUCA, veg. *belluga/ballaruga*, vol. I, 602b) en *gruñanera* a Aragüés del Solano, i *gruñolera*, amb el fruit *gruñuelos* 'prunyons' a Echo (1966).¹ En fi a les portes d'Andorra m'anomenen *pujoné* (1936) un arbust de fusta poc utilitzable, que fa un fruit vermell quan és madur i que té alguna semblança amb el corner però n'és diferent (Arcavell, 1936): pot ser també el nom del *prunyoner* amb dissim. *y-n* > *l-n* i *pu-* en lloc de *pru-* per influència del nom del poll o pollancre.

¹ També té *b-bruno* m. 'endrina' a la prov. de Lleó (Pujol, *RHis*. xv, 3) i port. *abrunbo* que L. A. Candrea (*Grai și Suflet* III, 231ss.) aplega amb it. *prugna*, Briançon *apruno*, i unes formes it. dial. *proña*, *broña*, però en lloc de relacionar naturalment amb PRUNA voldria partir de APRÜGNA (PRUNA) 'pruna de senglar' ço que sembla massa arbitrari des del punt de vista romànic.

*Pruna per 'espruna' és forma inconfirmada, suposició d'*AlcM* basada en la falsa etimologia, i en la forma *espruneguejar*, visible alteració d'*espruneguejar*.

Prunada, *prunat*, *prunell*, *prunella*, *pruneller*, *prunellico*, *-elliquer*, *prunelló*, *pruner*, *prunera*, *-erar*, *prunina*, *prunitja*, V. *pruna* *Prunola* mal llegit per *primola*, que se cita del mateix passatge, veg. *paramola* (*paramitjal*, MIG) *Prunya* mal llegit per *prujna*, V. *pruija* (PRUIR) *Prunyó*, V. *pruna* i *penelló* *Pru-*